

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

04 octombrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Țurcan Anatolie, Cobzac Elena, Bejenaru Iurie, Burduh Victor,

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursul în anulare declarat de către Adjunctul Procurorului General interimar, Dimitraș Marcel, prin care solicită casarea sentinței Judecătoriei norodnice a raionului Cutuzov (Ialoveni) din 22 iulie 1982, în cauza penală privindu-l pe

Racoveț Gheorghii xxxx xxxx

Asupra recursului în anulare, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei norodnice a raionului Cutuzov (Ialoveni) din 22 iulie 1982, Racoveț Gheorghii a fost condamnat în baza art.77 alin.(1) Cod penal al RSSM la 3 ani privațiune de libertate, cu executare în colonie de corectare prin muncă cu regim comun.

2. Potrivit sentinței, inculpatul Racoveț Gheorghii a fost recunoscut vinovat și condamnat pentru faptul că, fiind recunoscut apt de serviciul în forțele armate ale URSS, de către comisia medicală pe lângă Comisariatul raional militar Cutuzov (Ialoveni), a primit personal citația de a se prezenta la Centrul de recrutare a comisariatului raional pentru a fi încadrat în serviciul militar activ al Armatei Sovietice. Însă, la data stabilită nu s-a prezentat pentru a fi încorporat în rândurile armatei roșii, adică a comis infracțiunea prevăzută de art.77 alin.(1) Cod penal.

În cadrul ședinței de judecată, inculpatul Racoveț Gheorghii a declarat că, de comisia medicală pe lângă Comisariatul raional Cutuzov (Ialoveni) a fost considerat apt de serviciul în forțele armate ale URSS. Prima oară, în martie 1980 a primit personal citația de a se prezenta la Centrul de recrutare a comisariatului raional pentru a fi încadrat în serviciul militar activ al Armatei Sovietice. La data stabilită a fost la Centrul de recrutare a comisariatului raional și le-a explicat că refuză înrolarea în serviciul militar activ în rândurile armatei sovietice din motiv că împărtășește credința „*martorilor lui Iehova*”, care nu-i permite să țină arme în mâini. Ulterior, la 26.05.1982, repetat i-a fost înmănată citația de a se prezenta la Centrul de recrutare a comisariatului raional pentru a fi încadrat în serviciul militar activ al Armatei Sovietice, însă a scris pe citație că refuză să fie înrolat în rândurile armatei roșii din motive religioase.

Circumstanțele date au fost confirmate în cadrul ședinței de judecată și prin declarațiile martorilor Horohorșin A., Racoveț L., Rudoî N., Racoveț M., Ungureanu I., Cazac C.

3. Adjunctul Procurorului General interimar, Dimitraș Marcel, a declarat recurs în anulare, prin care invocă prevederile art.453 alin.(1) Cod de procedură penală și art. 5², 7 al Legii privind reabilitarea victimelor represiunilor politice nr. 1225-XII din 08.12.1992, și solicită casarea hotărârii judecătorești nominalizate, cu încetarea procesului penal în privința lui Racoveț Gheorghî, în baza art.77 alin.(1) Cod penal al RSSM, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea inculpatului la răspundere penală, cu reabilitarea lui.

În susținerea celor menționate în textul recursului în anulare, Adjunctul Procurorului General interimar invocă faptul că hotărârea atacată este afectată de un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, întrucât a fost încălcat dreptul inculpatului la un proces echitabil.

În acest sens, notează că inculpatul Racoveț Gheorghî a fost audiat în lipsa apărătorului, ce contravine art.11 din Declarația Universală a drepturilor omului, art.6 CEDO, art.26 din Constituția Republicii Moldova, art.17 Cod de procedură penală.

Mai mult, în speță, în privința inculpatului Racoveț Gheorghî au fost încălcate drepturile stipulate în art.18 din Declarația Universală a drepturilor omului, potrivit căruia orice persoană are dreptul la libertatea gândirii, conștiinței și religiei, garantate de art.9 CEDO, art.31 din Constituția Republicii Moldova.

Totodată, conform art.3 lit. g) al Legii nr.1225 din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, sunt declarate nevinovate persoanele care în perioada dintre 07 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990 au fost supuse represiunilor politice pe teritoriul Republicii Moldova, inclusiv cele care au fost condamnate pentru eschivare din motive religioase de la înrolare în rândurile armatei roșii.

Astfel, consideră că hotărârea judecătorească în cauză urmează a fi casată, cu încetarea procesului penal în privința lui Racoveț Gheorghî în temeiul art.391 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea inculpatului la răspundere penală.

În consecință, notează că inculpatul în conformitate cu art.3 lit. g) al Legii Republicii Moldova nr.1225-XII din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, urmează a fi reabilitat.

4. Judecând recursul în anulare declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul declarat urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art.6 pct. 44), art.22 alin.(3), art.452 alin.(1), art.453 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare de către Procurorul General și adjuncții săi în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii

precedente a afectat hotărârea atacată. Viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, se consideră încălcarea esențială a drepturilor și a libertăților fundamentale ale omului. Hotărârea judecătorească definitivă împiedică reluarea examinării procesului penal în privința aceleiași persoane pentru aceeași faptă, cu excepția cazului în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea pronunțată.

La 30 decembrie 1992, a intrat în vigoare Legea nr.1225-XII din 08.12.1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Colegiul penal lărgit menționează că, potrivit art.3 lit. g) al Legii nominalizate, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilite în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 7 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice pe teritoriul actualei Republici Moldova, fiind ”condamnate sau executate pentru eschivare, din motive politice sau religioase, de la înrolare în rândurile armatei roșii”.

Sub acest aspect, instanța de recurs în anulare reține că, Racoveț Gheorghe a fost condamnat prin sentința Judecătoriei norodnice a raionului Cutuzov (Ialoveni) din 22 iulie 1982, în baza art.77 alin.(1) Cod penal al RSSM, la 3 ani privațiune de libertate, cu executare în colonie de corectare prin muncă cu regim comun, pentru că intenționat s-a eschivat de la înrolare în serviciul militar activ, din motive religioase, or din materialele prezentate s-a atestat că acesta a refuzat să fie încadrat în serviciul militar activ al URSS, din motiv că împărtășește credința „martorilor lui Iehova”, iar serviciul militar vine în contradicție cu concepțiile sale religioase.

Conform art.5³ alin.(2) al Legii nr.1225-XII din 08.12.1992, recursurile în anulare se examinează de către Curtea Supremă de Justiție în modul stabilit de Codul de procedură penală pentru examinarea recursurilor în anulare.

Ținând cont de cele constatate și de prevederile art.435 alin.(1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit constată prezența în speță a motivelor întemeiate de a interveni în hotărârea judecătorească irevocabilă de condamnare a lui Racoveț Gheorghe, în baza art.77 alin.(1) Cod penal al RSSM, cu casarea acesteia și în temeiul prevederilor art.391 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, cu încetarea procesului penal, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală, cu reabilitarea condamnatului.

Prin urmare, în temeiul circumstanțelor nominalizate, recursul în anulare urmează a fi admis, cu casarea totală a hotărârii irevocabile contestate, ca fiind afectată de un viciu fundamental și dispunerea încetării procesului penal, pe motiv că sunt prezente circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală a lui Racoveț Gheorghe.

5. În conformitate cu prevederile art.435 alin.(1) pct. 2) lit. b), art.453 alin.(1), art.457 alin.(3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Admite recursul în anulare declarat de către Adjunctul Procurorului General interimar, Dimitraș Marcel, casează total sentința Judecătorei norodnice a raionului Cutuzov (Ialoveni) din 22 iulie 1982, cu încetarea procesului penal în privința lui **Racoveț Gheorghi xxxx**, în baza învinuirii pe art.77 alin.(1) Cod penal al RSSM, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea lui la răspundere penală și dispune reabilitarea acestuia, în conformitate cu art.3 lit. g) a Legii Republicii Moldova nr.1225-XII din 08 decembrie 1992, privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la **04 octombrie 2022**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

Bejenaru Iurie

Burduh Victor